

Żołnierze Wyklęci – Zapomniani Bohaterowie

<https://podziemiezbrojne.ipn.gov.pl/zol/biogramy/87894,Leon-Smolenski-Zeus.html>

26.04.2024, 09:52

Leon Smoleński „Zeus”

Leon Smoleński „Zeus”, ppor. cz.w., dowódca 3 szwadronu 5 Brygady Wileńskiej w okresie pomorskim, ur. 7 IV 1922 r. w Wilnie. W konspiracji niepodległościowej od sierpnia 1942 r., w końcu 1943 r. wstąpił do 5 Brygady Wileńskiej AK. Walczył w najważniejszych bitwach – 31 I 1944 r. z Niemcami – pod Worzianami i 2 II 1944 r. z sowiecką partyzantką pod Radziuszami. Po rozwiązaniu brygady w końcu lipca 1944 r. przedarł się na Białostoczczyznę. Był członkiem kadrowego oddziału partyzanckiego dowodzonego przez mjr. Zygmunta Szendzielarza „Łupaszkę”. Od wiosny 1945 r. w szeregach odtwarzanej w Okręgu Białostockim 5 Brygady Wileńskiej. Służył jako dowódca drużyny w 4 szwadronie por. Mariana Plucińskiego „Mściszawa”. Za udział w walkach z formacjami komunistycznego aparatu represji awansowany dwukrotnie – najpierw do stopnia

plutonowego, a następnie wachmistrza. Odznaczony Krzyżem Walecznych z uzasadnieniem: „W każdej akcji jest przykładem odwagi i bohaterstwa żołnierzom”. Po rozwiązaniu brygady we wrześniu 1945 r. wyjechał na kilka tygodni do Łodzi, a następnie na Śląsk. W końcu 1945 r. wrócił do konspiracji i stał się jednym z podstawowych żołnierzy patroli dywersyjnych tworzonych na Pomorzu przez mjr. „Łupaszkę”. Brał udział w wielu brawurowych akcjach, od Olsztyna, poprzez Trójmiasto, po Słupsk, Białogard i Koszalin. W uznaniu zasług 14 IV 1946 r. został uhonorowany przez mjr. Zygmunta Szendzielarza sygnetem 5 Brygady. W kwietniu 1946 r. ponownie w oddziałach partyzanckich 5 Brygady Wileńskiej AK. Od początku czerwca dowódca 3 szwadronu 5 Brygady. Awansowany do stopnia ppor. cz.w. Dowódca wielu spektakularnych akcji na Mazurach i w Borach Tucholskich: w Dzierzgoniu, Stawigudzie, Brusach. Pomimo rosnącego nacisku ze strony komunistycznego aparatu represji dotrwał w terenie do listopada 1946 r., po czym rozwiązał podległy sobie oddział. Ujawnił się w 1947 r., podejmując grę z resortem bezpieczeństwa, której celem było uwolnienie aresztowanej wcześniej sanitariuszki z jego szwadronu Janiny Wasiłojć „Jachny”. Aresztowany ostatecznie przez komunistyczny resort bezpieczeństwa 1 VII 1948 r., trzy lata spędził w śledztwie. Zwolniony bez procesu w 1951 r., trzy lata później został ponownie zatrzymany i skazany w sfingowanym procesie za „niedopilnowanie obowiązków na stanowisku kierowniczym” na rok więzienia. Karę odbywał w Siemianowicach Śląskich, w kopalni. Mąż Janiny Wasiłojć „Jachny”. Zmarł 12 I 1995 r. w Szczecinie.

Podziel się:

Drukuj:

[Drukuj tą stroną](#) [Generuj PDF](#) [z tej strony](#)